

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fl.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Ugorka-szezon.

A törvényhozás szünetel. A honatyák nyaralnak. A politikai és közélet minden terén lanyha tevékenység, vagy szünetelés észlelhető. A közigazgatás és törvénykezés is csak a halaszthatlan ügyek elintézését tekintí feladatának. A tisztviselők lehetőleg mennek üdülni. Bizony, aki egész éven át görnyed az íróasztal mellett, rászolgál arra a pár heti pihenésre, szorakozásra. Csak a mezei és ipari munka nem szünetelhet. Sőt a mezőgazdaságban most folyik az igazi munka. Kora hajnal-tól sötét estig suhog a kasza, rendbe dőlnek az aransárgán ringó kalászkok. Marokverők, kévekö-tők dalától hangos a táj. Búg a cséplőgép. Majd ha rövidülnek a napok, nem perzsel a napsugár s esürben, hordóban lesz a termés, boglyába rakva a takarmány, akkor a földmives kipihení a nyár verejtékes fáradságát. Ezt a foglalkozás természete hozza magával. Igaz, hogy a földmives munkája így aratáskor szinte emberföltétinek mondható. Alig van 3—4 órai napi pihenője.

Az ipari munkás is most fejt ki lázasabb tevékenységet. Ennek a munkának azonban nincsen szünete. Ezt is a foglalkozás természete hozza magával. Csakhogy az ipari munkás több időt szentelhet napi pihenésre s újult erővel foghat naponként a dolgához, mely éven át folyik szakadatlanul.

Ilyen szünetnélküli munka foly Petrozsényben, az egész Zsilvölgyben, ahol az ipari tevékenység képezi a megélhetést, a boldogulást biztosító foglalkozást. Itt nincsen ugorka-szezon. Nagyon kevés embernek jut a nyári pihenés, az üdülés szerencséje. Az ipari munka folytonossága lekötí az

embereket az év minden szakában. De ennek a tevékenységnek kinyomata észlelhető a Zsilvölgy iparúzó községei, különösen Petrozsény fejlődésén. A községi építkezések, a szabályozási munkálatok oly mérvűek, melyek a rohamos haladásnak elvitáztatlan bizonyítékát képezik. Ha csak arra utalunk, hogy a villamosvilágítás bevezetése most van folyamatban, már ezzel is öröndetes haladást jelzünk.

A múlt évben megindult járda-, ut- és esatorna építési munkálatok szünetelnek, amennyiben a létesítmények tervrajzai, a költségelírányzat most van felsőbbhatósági felülbírálat alatt. Ha a jövőhagyás megérkezik a félbehagyott munkálatok azonnal megindulnak. Örömmel, jóleső büszkeséggel tekintünk a Templom-utca-ra, ahol az aszfaltozás, kövezés és esatornázás, valamint az utcaszabályozás már be van fejezve s következtetést vonhatunk arra, hogy ha ugyanugy végre lesz hajtva a község szabályozási munkálata, milyen modern külsőt ölt ez a község, mely rohamosan szépül a nagyarányú építkezés folytán. Most is hatvannál több emeletes és magas földszintű lakház építése van folyamatban Petrozsényben, sőt az egész völgyben. A nyár tikkasztó heve nem csökkenti itt a munkásságot. Zsibongó élet, hasznos munka mindenütt, melynek nyomán keletkeznek a haladásnak, a rohamos fejlődésnek közhasznú alkotásai. Ez a munka lekötí az embereket itt s azok is, akiknek helyzete megengedi, vagy akiket egészségi okok utalnak a munkatér elhagyására, csak rövid időt szentelhetnek üdülésre, sőt gyógyulásra is.

Serényen, lázasan foly a munka minden téren. Itt nincs munkaszünet, nincs ugorka-szezon.

Földrajzi nevek és a hazafiság.

Iskolánkban az évrő vizsgálatok eredményének megvitatása közben, felmerült a kérdés, hogyan tanítsuk az idegen országok földrajzi elnevezéseit, magyarul-e — ha van rá elnevezésünk — vagy úgy, amint az illető országban használják. Voltak pro és kontra nézetek. Különösen egyik kartársnőm foglalt állást egész határozottsággal a magyarul való tanítás mellett, még pedig a következő megokolással:

Szerinte a külső országok földrajzi nevei feltétlenül magyarul tanítandók, mert hiszen Magyarországon, magyar iskolában tanítunk, tehát magyar nemzeti szempontból határozottan hazafiatlanságot követ el az, aki nem így tanítja.

A második indoka, hogy a földrajzi könyvekben és térképeken is, eddig általában magyarul írtak ki a neveket.

Harmadszor pedig, a magyar gyermekeknek rendkívül nehéz az idegen kifejezések megtanulása is kiejtése. Nos hát, én ezzel szemben kifejttem nézetemet, mert remélem, így írott formában inkább sikerül meggyőzőn igen tisztelt kartársnőmet állításom helyességéről, mint élőszóval; annál is inkább, mert hiszen, hogy az igen tisztelt olvasó kartársak között is akad majd valaki, aki erre vonatkozó véleményét érdemesnek tartja kifejtetni.

Lássuk tehát először magyar nemzeti szempontból. Tekintsük csak azon sajnálatos tényt hazánkban, hogy még ma is, igen sok küzdelem után, mindig halljuk, hogy magyar városaink, falvaink, folyóink, sőt hegyeink nevét német, vagy oláh elnevezéssel használják. És ez ellen küzdünk teljes erőnkkel, mint a legtermészetlenebb dolog ellen. Igaz?

Már most, ha külföldi iskolákban eszükbe jutna a tanítóknak, tanároknak a magyar nevek helyett a németet, vagy pláne az oláht tanítani, csak azért, mert esetleg a kiejtésük könnyebb, micsoda földrajzi tudása volna annak a gyermeknek, hiszen nem tudná, hogy van a világon egy Kolozsvár, egy Nagyszeben, egy Pécs stb.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGÁJA.

D A L O K.

Nyílik-e már virág
Nálatok a kertben,
A rózsá s a szegfü
Vár-e most is engem
Nálatok a kertben?

Hát te barna kislány
Gondolsz-e rám gyakran,
Sóhajtod-e nevem
Epedve, titokban,
Gondolsz-e rám gyakran?

Nem tudok én dalt mondani
Nem tudok én másról,
Csak a te két szemedről,
Csak a te orcádról . . .
Nem tudok én álmodni se,
Nem tudok egyébről,
Csak két galamb, páros galamb
Boldog életéről . . .

Küldj egy sárga rózsát,
Tudom az elmondja,
Ha a küldőjének
Halovány az arca,
Tudom, az elmondja

Küldj egy piros szegfüt,
Majd meg tudom tőle,
Hogy szeretsz még mindig,
Hogy szeretsz örökre,
Majd megtudom tőle . . .

Nem tudok én siratni mást
Csak azt az egy percet,
A melyikben tőled édes
Újra válnom kellett . . .

Nem tudok én vágyodni se,
Nem tudok én másra,
Csak a téged visszaadó,
Új találkozásra . . .

Fadgyas Jenő.

TÁVOLBÓL. (H. J.)

Elhagytam a helyet, csalódás színhelyét,
Hol terhes fellegek nyomták szívem egét.
Vigasz szívárványa nyulott a „távolban”
Derült ég mosolyga, majd hívó fény lobban.

Reményemnek ékes virága fakadt ott,
Igézó, mit lelkem már-már leszakasztott.

Feledni gondoltam a tövist, a borut,
Siralmak éjjelét, mely lelkemre borult . . .
. . . S a felleg nem oszlott. Bujdostam bármerre
Csalfa lidércfény volt reménységem tüze.

Fény: bolygó, csalóka; búmat nem feledtem,
Nem letem a miért repesett a szívem.
Láthatár végetlen: vigasz elérhetlen . .
. . . Emészto bánatát visszasírtá lelkem.

A Juli ezüst keresztje.

Az egyik barátom azt írta minap, hogy menjek el hozzá vacsorára, mert családi ünnepe van. A mai drága világban könnyelműség volna el nem menni vacsorára, ha az embert meghívják. Elmentem bizony. Vacsora előtt vallattam, hogy miféle családi ünnepük van, de nem mondták meg. Eszerint titokzatos családi ünnep. Még érdekesebb.

Eljegyzés nem lehet, mert a nagyobbik leány már férjhez ment, itt is van az urával együtt, a kisebbik leány még iskolába jár, s hála Istennek nem gondol a házasságra. Nem hiába mondon, hogy hála Istennek, mert ma már az iskolába járó leányoknak is gyakran jár az eszük a házasságon, sőt inkább ezen mint a tanuláson.

Egyszer csak feláll a házigazda, s kimegy a konyhába. Ezalatt az asszony megtölti drága habos borral a poharakat. Csak nézem, nézem, el nem tudom képzelni, hogy mi fog következni.

Belep a házigazda, kezénél fogva hozza, a vén Julit, a szakácsnét. A vén Julit hozza, aki engem mindig azért szokott szidni, hogy miért megyek olyan ritkán hozzájuk ebédre, s miért olyan gyakran az emeletre, hol a fiam keresztanyja lakik: a vén Julit hozza, akit én tizenötév óta mindig ilyen vénnek láttam, s mindig a barátoméknál láttam. Most már értettem a dolgot.

ellenben tudná, hogy létezik Klausenburg, Hermanstadt, Fünfkirchen stb. Ez pedig valótlan! Épen így vagyunk mi a külfölddel szemben. Nem taníthatjuk így: Lipese, Kopenhága, Bécs stb., hanem tanítjuk: Leipzig, Kjöwenhaven, Wien stb. Mellesleg megjegyezhetjük: ez a valódi neve, de magyarul mondjuk még így, meg így. A valódi nevet meg kell tanulni, a magyar elnevezést nem feltétlenül szükséges; kivétel Bécs, amelyet — sajnos — annyira gyakran kell használnunk, hogy szükséges mindkét nevet ismerni. (Ha nem kellene, jobb volna!)

Aztán tovább menve, ki fogja azt logikusnak találni, hogy mi a külföldi neveket magyarul tanuljuk és tanítjuk ugyan, de a külfölddel szemben megköveteljük, hogy azok a mi városneveinket magyarul használják? Hogyne! Hiszen, ha külföldről egy levél érkezik hozzánk „Kronstadt“-ba címezve, a magyar posta visszaküldi azt az illetőnek, még pedig teljes joggal, mert Magyarországon ilyen nevű város nincs. Ámde akkor ne csodálkozunk, ha Leipzigről visszaküldi a magunk levele, mert hiszen nekik sincsen Lipcséjük. Ennek alapján kérde most már, hogy mikor hozunk több hasznát a nemzeti ügynek, akkor-e, amidőn egy néhány külföldi nevet helytelenül megmagyarosítunk, mire a külföld viszonzásképpen elnémetesíti a mieinket, vagy amidőn használjuk az illető országok nyelvén a földrajzi neveket s ezzel szemben teljes joggal megköveteljük, hogy a mieink is helyesen magyarul használtsanak?

Aztán ráadásnak — ez ugyan nem látszik nagyon lényegesnek, de talán kissé mégis sajnálatos — még meg is mosolyognak bennünket „barbár“ magyarokat a külföldön, hogy még földrajzi neveiket sem tudjuk helyesen használni.

A második felhozott okra vonatkozólag csak annyit, hogy a régi térképeinken ugyan igaz, hogy magyarul írtak a neveket, ma azonban határozottan minden országban a saját nyelvén vannak írva; tessék róla meggyőződni!

A harmadik ok cáfolataképpen legyen elég megjegyezni, hogy az a legnagyobb abszurditás, amit csak mondani lehet. A magyar nyelv t. i. általánosan elismert (tehát nem én mondom, hanem a nyelv tudósok) azon sajátágáról, hogy legnehezebb a kiejtése idegenekre nézve. A magyar nemzetről pedig el van ismervé, hogy az idegen nyelvek megtanulásánál különösen a kiejtést igen könnyen és gyorsan sajátítja el. Ilyen körülmények között nem sok magyarázat kell annak megértésére, hogy amidőn a mi nehéz kiejtésű magyar elnevezéseinket a külföldi gyermekek nyelvüknek kitöréssel való veszélyeztetése mellett is megtanulják, mi, akik sokkal könnyebben ejtjük ki az idegen neveket, ne tanuljuk meg azokat. Ugy mellesleg megjegyzem, hogy kissé hazafiatlan is volt eme nyilatkozat, mert hiszen ezzel szegénységi bizonyítványt állítanánk ki — ha így volna — saját nemzetünk észbeli képességéről.

A kisebbik leány székelt állit az asztal mellé, megfogja a Juli kezét s azt mondja:

— Üljön le ide, Juli néni!

— Nem illik az, Matyikám, hogy leüljek — feleli Juli, de milyen piros lett az arca, de hogy csillog becsületes szürke szeme!

— Muszáj leülni, Juli néni, ma muszáj!

És Juli leül a szép uri székbe, kezét összekulcsolva nyugtatja a térdén. Én pedig kedvtelve nézem. Tetszik nekem, nagyon tetszik ez a kéz. Uri nő, nagy műveltségűek, jólelkűek, a házi gazda. egy országos hírű művész, a két gyermek, egyiknek már férje is van. S mindezek egy néznek a vén Julira, mint aki közéjük tartozik. Igen, igen, ez a dolog nagyon tetszik az én szememnek, az én szívemnek, az én lelkemnek.

Feláll a házigazda és így szól:

— Kedves Juli, a mi családunkban ma ünnepnap van.

Ekkor Juli hirtelen feláll, s közbe szól:

— De bizony én is felállok, ha az ur feláll, úgy dukál az — s csakugyan a világ minden kincseért nem tudtak őt leültetni.

Folytatta a házigazda, miképpen következik:

— Ezt az ünnepnapot mi a szívünk szerint akarjuk megülni. Ma van huszonöt esztendeje annak, hogy maga, kedves Juli, ehhez a házhoz, azaz ami családunkhoz került. Huszonöt év sok idő, fele egy emberéletnek. Huszonöt év alatt sok minden történt egy családban. Állottunk gyakran bölcsönél és állottunk koporsónál; a bölcsönél megtelt a szívünk örömmel, a koporsónál összeszorította szívünket a bánat. Maga is ott állott velünk, kedves Juli, a bölcsönél, ott állott a

Psychologiai szempontból tekintve a dolgot, szerintem a gyermekekre nézve teljesen mindegy, hogy az idegen nevet tanulja-e, vagy a magyarosítottat, hiszen rá nézve mindkettő teljesen új és ismeretlen, tehát midégy, hogy melyiket említi be; legfeljebb a kiejtésnél lesz eleinte egy kis nehézség, mely azonban oly elenyészően csekély, hogy még fáradsággal sem jár, sem a tanulóra, sem a tanítóra.

Tanítsuk tehát a földrajzi neveket Németország ismertetésénél németül. Franciaországnál franciául, Angliánál angolul stb. Tessék megtanulni annak a néptanítónak annyit — legalább a világnyelvekből —, hogy az elnevezéseket helyesen kitudja ejteni s akkor taníthatja azokat ilyen módon egész nyugodt lelkiismerettel, mert sem elvi hibát, sem hazafiatlanságot nem fog elkövetni.

Végezetül még annyit, hogy midőn e tétel megvitatásához fogtam, tettem azt a nálamnál etekintetben sokkal kompetensebb szak tudósok véleménye alapján, mert legjobb tudomásom szerint most, ma, már határozottan a fönt kifejtett nézet van elfogadva mindenütt.

Borozán Iphigénia.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az erdélyi róm. kath. státusgyűlésre a petrozsényi egyházközség képviselőjeül Kantner János m. kir. bányahivatali főnök lett megválasztva.

— Villamvilágítás Petrozsényben. A „Petrozsényi villamossági részvénytársaság“ előmunkálataival anyira előrehaladt, hogy a magánfelek részére bevezetendő villamos szerelési munkálatokat néhány nap múlva meg fogja kezdeni, a bevezetendő magánlángok összeírását pedig már meg is kezdte. Mindazon fogyasztók részére, kik a villamos világítás bevezetését most a fővezeték lerakása előtt rendelik meg, a házi vezetékeket a fővezetékhez fogtam, tettem azt a nálamnál etekintetben sokkal kompetensebb szak tudósok véleménye alapján, mert legjobb tudomásom szerint most, ma, már határozottan a fönt kifejtett nézet van elfogadva mindenütt.

szíves figyelmét a Petrozsényi villamossági r. t. mai számában közzétett hirdetésére.

— Juliális. A vulkáni kaszinó tisztújító gyűlését f. hó 14-én tartotta meg, melynek eredményeként hirt adhatunk arról, hogy pénztárosnak W es t h o f mérnököt, választmányi tagnak Fischer mérnököt, pótagoknak pedig Krausz Sándort és Orbán Dénest választották meg. A gyűlés után sikerült juliálist tartott a kaszinó, tagok és ismerőseik részvételével, melynek egyik része a zöldben, második része a kaszinó helyiségében folyt le. A kedélyes táncmulatságon a négyest 30 pár táncolta. Mint kedvező jelenséget említhetjük fel azt, hogy a juliáliston sok vidéki intelligens család is részt vett.

— Gyűlés. A zsilvölgy kulturális fejlődését élenken mutatja az a mozgalom, amely Vulkánban kezdődött a közelmúltban. A társulati iskola egyik tanítója ifjusági egyesületet alakít Blascheck főmérnök közvetlen támogatásával. Az alakuló gyűlést a társulati iskola tanítási termében fogják megtartani f. hó 28-án, vasárnap délután 2 órakor, Blascheck főmérnök elnöke mellett. A gyűlésről és megalakulásról bőven fogunk referálni.

— Tenisz-pálya. A vulkáni intelligencia tenisz-pályát állított fel. A nagyszabású, modernül berendezett pálya megnyitására hirt fogunk adni a jövő héten.

— Vámhivatal Szurdukban. Többször hangsúlyoztuk, hogy mily életbevágó érdeke az egész Zsilvölgynek, hogy a vulkáni vámhivatal Szurdukba helyeztessék át. Ezen célból Petrozsényi község képviselőtestülete emlékiratot terjesztett fel a kormányhoz, sőt küldöttség által kifejezésre juttatta a kérelem teljesítésének szükségességét. A kereskedelemügyi m. k. miniszter 50959/IV. sz. alatt hunyadvármegye közigazgatási bizottságát, hivatkozással 1904. évi augusztus hó 10-én 1840. szám alatt kelt felterjesztésére, melylyel pártolta Petrozsényi község azon kérelmét, hogy a vulkáni I. oszt. mellékvámhivatal Szurdukba áthelyeztessék, — értesítette, hogy a pénzügyminiszter vezetésével megbízott m. kir. miniszter elnök a szurduki vámkirendeltséget I. oszt. mellékvámhivatali hatáskörrel ruházta fel. Ezen intézkedés által Petrozsény község kérelme lényegeiben és érdemileg teljesített, minthogy az ily hatáskörrel felruházott kirendeltség ugyanazokat a jogokat gyakorolja, mint az I. osztályú mellékvámhivatal. Ezen intézkedéssel tehát újabb bizonyítékát adta a kormány többször tapasztalt ama jóindulatának, melylyel Petrozsény és a Zsilvölgy érdekeinek előmozdítása iránt viselkedik. Nem lesznek tehát a romániai termelők és tenyésztők arra utalva, hogy áruikat nagy kerülővel a többnyire járhatlan vulkán-hágon át hozzák be piacunkra s így bizonyára a származások s más élelmi cikkekhez sokkal jutányosabb áron jut az élelmicikkek beszerzése tekintetében behozatalra utalt fogyasztó közönségünk. Csak az volna

koporsónál. A síró kis jószágot jószágos türelemmel hordozta, dődelgette, a koporsóban fektetett hült tetelekre bőséges könnyét hullatta. Ezt mi láttuk, ezt mi nem felejtettük el soha, Juli.

Az életben maradtak, Isten segédelmével nőttek, a konyhából a belső szobáig egy hűsleges ör kísértéket, betegágyaik mellé egy hűsleges részvevő, vigasztaló ült gyakran, maga kedves Juli. Ezt sem felejtettük el. Mikor a nagyobbik leány felnőt, s többé már nem járt iskolába, egyszer maga kedves Juli, így szöszlött meg:

— Vilma kisasszony!

És akkor a kisasszony magának szemrehányást tett, hogy többé már nem szereti őt, mert nem tegezi. Ó, erre is visszaemlékezünk most, valamint arra is, hogy mikor a nagyobbik férjhez ment, be sokat elíratá maga, mintha elszakították volna a kebléről, pedig jóra való, derék embert választott.

Juli meg nem állhatta, hogy közbe ne szóljon:

— Meg is érdemelte az!

A házigazda mosolygott, s folytatta:

— Nekünk az is eszünkbe jut, hogy minden karácsony napján egy titokzatos csomagot kapott titkon a karácsonyfa alá. A kis gyermekeknek szóltott nekünk még nagyobb örömet szerzett, mint a gyermekeknek. Nos hát, kedves Juli, ha az ember olyan sok kedves dologra tud ezen a napon visszagondolni, akkor ünneppé változik az ilyen nap, s megtelik a szív igazi örömmel. Akkor nekünk hálát kell adnunk Istennek, hogy ime megtartotta nekünk a mi hűsleges Julinkat, örömünk és bánatunk hűsleges osztályosát, kit mindig megbecsülni és szeretni kötelességünk.

Itt van ez az ezüst kereszt. Legyen családi emléke hűségének, szeretetének. Akinek nemes erébe öntött alakját, szenvedését s megdicsőülését e szerény emléktárgy feltüntetni, az is mások boldogításáért küzdött és szenvedett. Az ő szent tanítása üdvösséget árasztott az emberiségre. Ő tanította a világot a szeretetre, ő tanította a világon az emberek egyenlőségét a közös szeretet. E szeretet nélkül üres és hideg volna a föld és boldogtalanok volnának az emberek. Maga kedves Juli szerettel szentelte nekünk életét felemberöltön át s mi boldogok vagyunk, hogy hűségéért ragaszkodásáért megbecsülhetjük, családunkhoz tartozónak tekinthetjük s jószágát megköszönhetjük, mert meg nem fizethetjük. Legyen ennek a mai napnak emléke ez a kereszt. Aldja meg az Isten magát, kedves, hűsleges Juli!

Ekkor már a Juli szeme nem ragyogott, ekkor már elborította a könny. Szólani sem tudott, mert ajkának a szélei reszkettek. Csak a keresztet csókolta meg.

Ez volt az ő szívének hálás köszönete.

A család minden tagja kezet szorított vele, a két gyermek virágot adott neki és megölelte.

Olyan egyszerű, olyan szép volt ez a jelenet.

Most, amint írom e sorokat, lelkem fennszárnyal a magasban. Lenézve a földre olyan egyformáruak látok minden embert: azt is, aki a fényes palotában mulat, s azt is, aki nyomorult viskójában didereg.

— Bizony, szeretet nélkül üres és hideg volna a föld és boldogtalanok volnának az emberek.

Gaál M.

kíváncsi, hogy a romániai sertések, szarvasmarhák és juhok behozatala is megvolna engedve. Ezzel a hallatlan husrágaság és az állatsempészet is azonnal megszűnnék. Ez a kérdés azonban más tekintetek alá esik, de reméljük, hogy a vámkérdés rendezésével ez a behozatali tilalom is meg fog szűnni. Jobb volna ma, mint holnap.

— **Dinamitmerénylet.** Vulkánban, vasárnap éjjel 11—12 óra között szokatlan esemény zavarta meg a főutca lakosságát nyugalmát. G o t t e s z m a n Berta varóné főutcai szobáját eddig ismeretlen tettes dinamittal felrobbantotta. A már nem fiatal varónét állítólag a vele közösházartásban élő fiatal munkás vetélytársa akarta felpuskaporozni. Az ekzsplozió betörte a szoba összes ablakait, az ajtót s a folyosó 117 üveg ablakát s valószínűleg szerencsének mondható, hogy sem a bent alvó asszonynak, sem gyermekének semmi baja sem történt.

— **Agyonsújtotta a villamosáram** Szki v á k Ferenccz petrozsényi 22 éves géplakatost folyó hó 25.-én. A szerencsétlen fiatalember igen ügyes és jó munkás volt s a bányatársulatnál a villamosmotor kezelésénél volt alkalmazva s bár mint beoktatott s képesített szakmunkás jól értett a kezeléshez s tudta, hogy miként teljesítse teendőjét, hogy esetleg baj ne érje, mégis véletlenségből, vagy nem tudni hogyan az áram vezetékekhez nyúlt védtelen kézzel s egy sikoltást hallott s mikor a többi munkások oda futottak, Szki v á k már halva volt. Az élesztési kísérlet az orvosi segély nem tudta megmenteni. Áldozatul esett a saját vigyázatlanságának.

— **A Hunyadvármegyei Nőegylet Árvaházában** betöltendő négy helyre hirdetett pályázatra felhívjuk az érdekeltek figyelmét. A kérelem a hunyadvármegyei nőegylet elnökéhez intézendő (Özv. Baresay Kálmánné Déva.) A kérelemhez, — mely mindenben bélyegmentes — csatolandó keresztlevél, szegénységi bizonyítvány, teljes, vagy fél árvaságot igazoló okirat, mely azonban a községi szegénységi bizonylatban is felemlíthető s ezzel pótolható. A kérelmek f. évi augusztus 15-ig okvetlenül beadandók. Csakis 6—12 éves kora leánygyermek pályázhatik vallás különbség nélkül.

— **Elcsipett tolvaj.** P á v e l Stefán 21 éves, lángkerék illetőségű kocsis Szászvároson a rendőrkapitány-nál szolgált s elbocsátatván egyik ottani kocsis társát kérte, hogy éjjelre adjon neki szállást majd a kora reggeli vonattal jön Petrozsénybe munkát keresni. Társa szívesen fogadta, a vacsoráját s az istállóban az ágyát is megosztotta vele. Pá v e l kora hajnalban felkelt, szívélyesen elbucszott, megköszönte a szíves fogadást sietett ki az állomásra. Mégis érkezett, de nem mutatott hajlandóságot a kocsihoz. Gyanusnak találta, hogy a községi rendőrök a kiszálló utasokat megfigyelik. Egy harmadosztályú fülkében meghuzódott. Ott akadtak rá a rendőrök s a szászvárosi rendőrkapitányság távbeszélőn közölt ismertetése alapján letartóztatták s megtalálták nála a barátjától annak tudta nélkül elhozott zsebjátékát, láncot s egyéb értékes ingóságot. A legközelebbi vonatal visszakísérték Szászvárosra.

— **Dinamit merénylet a gyorsvonat ellen.** Folyó hó 17-én a 602. sz. budapest-predeáli gyorsvonat ellen Braniczka és Déva állomások között a braniczka hídon

este 9 óra 52 percek dinamitmerényletet követtek el. Közvetlenül a vonat elhaladásakor az ártéri vashíd első nyílásának a második mezejében dinamittöltény robbantott fel, amely a baloldali szint 58 cm. hosszúságban szétroncsolta. A sındarabok a hídtól 30—40 méter távolságban találtak meg. Egy kereszt-talpfának a baloldali sín alatti része teljesen szétforgácsolódott. A hidszerkezeten csak egy baloldali mellékhossztartó egyik szegvása görbült el. A mozdony és kocsi ablakai bezúzódtak. Egyéb baj a vonaton nem történt. Az utasok és a személyzet közül senki sem sérült meg. A 602. sz. gyorsvonat körülbelül egy órát késett. A megrongált pályarész reggel 4 óráig helyreállították. Nagy szerencse, hogy a vonat, mely teljes sebességgel haladt, nem siklott ki, mert ez esetben menthetetlenül beleesett volna a Marosba. Fáklyák világánál átkutatták az egész hidat. S o l y m o s i pályafelügyelő az egyik tartó oszlopon egynek kiló dinamitot talált, amelyben kanóc volt. Valószínű, hogy a merényletnek nem volt ideje meggyújtani a kanócot. Ha ez a dinamit is felrobbant volna, a híd okvetlenül beszakad a vonat alatt.

— **Megbűntetett építőmunkások.** A munkáshiány általában, de különösen az építkezésnél érezhető Petrozsényben. Ugyálszik Romániában is szűkében vannak az építőmunkások, mert Tatár Lajos Targu-Jiuban lakó építés-vállalkozó innen toborzott Maneilla János petrozsényi ácsmester segítségével munkásokat. De a manipuláción rajtavesztettek, mert a munkásokat a határrendőrség éppen akkor csípte el, midőn igazolvány nélkül átszökné akartak a határon Romániába s most töltik a határrendészeti kihágásért rájuk szabott 8—8 napi fegyházbüntetést mind az ötén. Tatár Lajos pedig 250 korona Maneilla János szintén érzékeny büntetéssel lakolt a munkások csábításáért. Megnyugtató a közönségre, ha a hatóságok ilyen erőteljes közbeavatkozással megakadályozzák a kivándorlást akkor, midőn itt is 5—8 koronát, tehát tisztességesen kereshetnek az építő munkások naponként.

— **Munkáshiány Amerikában.** Az amerikai munkáviszonyok állapotáról napról-napra kedvezőtlenebb hírek érkeznek. A penszilvániai szénbányákban elkerülhetetlen lesz a sztrájk, mert a bányatulajdonosok és a munkások nem tudnak megegyezni egymással. A nagy gyárak folyton redukálják a munkások számát s újabbban a massachusettsi és connecticuti textil-gyárakból, Ohio és Pennsylvania nagy vasműveiből tömegesen bocsátják el a munkásokat, sőt egyes gyárak be is szüntették az üzemet. A munkások megélhetési viszonyai is egyre tűrhetlenebbek lesznek. Amerikában az idén rossz termés

lesz, ami szerfelett meg fogja drágítani az életet, úgy hogy még az a munkás is nehezen fog megélni, aki keres valamit. A munkáhiány és a drágaság az amerikai munkás helyzetét felette megnehezíti s hiába igyekeznek a kivándorlásra csábító ügynökök rossz színéssel kifesteni a helyzetet. Amerikában ma már a munkáviszonyok annyira rosszak, hogy a megélhetés is nehéz, a meggazdagodás pedig nagyon kétséges dolog. Az amerikai kormány is mindent elkövet, hogy a bevándorlást korlátozza. Az a bizottság, amely most Európában a kivándorlást tanulmányozza, tapasztalatai alapján olyan rendszabályokat terjeszt majd a kongresszus elé, melyek a bevándorlási törvény rendelkezéseit szigorítani lesznek hivatva. Nem szabad tehát a csábító ígéreteknek hitelt adni, Amerikában ma már sokkal nehezebb az élet, mint bárhol más helyen, s jól gondolja meg mindenki, mielőtt kezébe veszi a vándorbotot, mert a jelenlegi viszonyok között a vándorbotból könnyen lesz koldusbot.

— **A határrendészet kézikönyve.** Sokszor a legnagyobb ovatosság mellett is megcsúsznak a határszelen lakók, vagy kirándulók határrendőri kihágást követ el. Az érdekeltek figyelmébe ajánljuk, hogy P a v l i k Ferenccz rendőrfelügyelő és L a k y Imre rendőrfelügyelő összeállították a határrendészet kézikönyvét. E 400 oldalas könyv tartalmazza a széljegyzetekkel ellátva a kivándorlási törvényt, utlevél-törvényt, a határrendésztől szóló törvényt s a külföldieknek a magyar szent koronára országainak területén való lakhatásról szóló törvényt, továbbá amaz utasításokat és rendeleteket, melyek vagy e törvényekkel adtak ki, vagy ezekkel szoros vonatkozásban állanak. A könyv nyolcadret zsebkönyv-alakban jelent meg s úgy alakjánál, mint lelkiismeretesen összeállított betűrendes tárgymutatójánál, valamint az utlevél kiállítására és vizsgálatára szolgáló magyar-francia-német szótáránál fogva könnyen kezelhető s könnyen megérthető s könnyen áttekinthető célszerű segéd-könyvvül szolgál úgy a törvényhatósági, községi s a rendőri és határrendőri hatóságoknak és közegeknek, valamint a csendőrségnek. E mű célszerűségét bizonyítja a belügyminisztérium amaz elhatározása, melylyel a határrendőrképző iskolában tankönyvvül elfogadta s a hatóságoknak ajánlotta. A könyv ára díszes vászonkötésben hat korona. Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével a fővárosi m. kir. államrendőrség tanosztályparancsnokságánál VIII., Mosonyi-utca 5.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnyezim:

„Virágtelep Temesvár“.

Távbeszélő 10 szám.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Koszorukat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben

Menyegzői és alkalmi csokrokat

Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

A Templom-utcában a Kossoth Lajos-térrel szemben egy erkélyes lakás mérsékelt áron azonnal kiadó. — Ugyanott jó karban levő butor, lámpák és konyhaberendezés elköltözés végett eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

HIRDETMEY.

Van szerencsénk tudatni, hogy a

villamos világítás bevezetését

magánfelek részére megkezdjük.

Mindazoknak, akik lakosztályukat, üzleti- vagy mellékhelyiségeiket villamos árammal ellátni óhajtják, készséggel nyújtunk felvilágosítást és felkérjük az igen tisztelt jelenkező fogyasztókat, hogy evégből vagy hozzánk irodahelyiségünkbe, vagy a vállalkozó Magyar Siemens Schucker művek villamossági r. t. építész vezető mérnökéhez Márton Pál urhoz (Kossuth Lajos tér, Fehér Ignác ház) fordulni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel:

**PETROZSÉNYI VILLAMOSSÁGI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

Csakis poloskák ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1. I—15

EREDETI PILSENI ŐSFORRÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a világhírű **Pilseni Polgári Serfőzde** képviselőjét Hunyadvármegye területére átvettem és az „**Eredeti Pilseni ősforrást**” állandóan raktáron tartom.

Eredeti Pilseni ősforrást hordókban kimér:

PETROZSÉNYBEN: Bózsa József vasuti vendéglője, Petrozsényi
Casinó, Wagner nagy szállóda.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulató.

VULKÁNBAN: Vulkáni Casinó.

LUPÉNYBEN: Dima János központi vendéglője.

PUJON: Puji Casinó.

Eredeti Pilseni ősforrást palackban árusít:

PETROZSÉNYBEN: Petrozsényi Casinó, Bózsa József vasuti vendéglője, Fehér Ignác, Grausam Károly, özv Grün Mórné, Ridwal Joachim, Weinberger Bernát.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulatója.

VULKÁNBAN: Hermann Izidor, özv. Krausz Péterné, Löwy Hermann, özv. Prokopp Sebestyenné, Szuchy Adolf.

LUPÉNYBEN: Seidenfeld Mór.

PUJON: Abrahám Izidor, Fábíán Bertalan, Kohn Mór.

★ A pilseni sör akkor valódi ha a palackok pilseni sör címkével és a dugók oldalt „Eredeti Pilseni Ősforrás” égetéssel vannak ellátva. ★

Tisztelettel

Váradi Vilmos

Pilseni, Kőbányai és Vidéki sörfőzdek petrozsényi főraktárának tulajdonosa.

LUPÉNYBEN és PETROZSÉNYBEN ---
több ház kedvező feltételek mellett
ELADÓK.

Itt helyben egy nagyobb lakás is kiadó.
Weisz Rezső kereskedő,
Petrozsény.

Új üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-
féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák
javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

„ADLER” írógép azonnali telje- sen látható írással.

Az eddigi összes írógépeket fölülmuló „ADLER”
írógépek eladását Hunyadmegye részére, kizárólagosan **GRUBER R.** képviseli, kinek üzleti irodájában a mintagép megtekinthető.

Ára 550.—K. gyári ár!

≡ Bérmentve szállítva. ≡

Nagyon kényelmes fizetési feltételekkel.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szives támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.